

ПРИЧОРНОМОРСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІКИ ТА ІННОВАЦІЙ

ІНФРАСТРУКТУРА РИНКУ

Електронний науково-практичний журнал

Випуск 17

**Одеса
2018**

Головний редактор:

Шапошников Костянтин Сергійович – доктор економічних наук, професор.

Заступник головного редактора:

Маргасова Вікторія Геннадіївна – доктор економічних наук, професор.

Відповідальний секретар:

Логвиновський Єгор Ігорович – кандидат економічних наук.

Члени редколегії видання:

Барна Марта Юріївна – доктор економічних наук, доцент.

Верхоглядова Наталія Ігорівна – доктор економічних наук, професор.

Войт Сергій Миколайович – доктор економічних наук.

Гулей Анатолій Іванович – доктор економічних наук.

Князева Олена Альбертівна – доктор економічних наук, професор.

Коваленко Олена Валеріївна – доктор економічних наук, професор.

Кузьминчук Наталія Валеріївна – доктор економічних наук, професор.

Миронова Лариса Геннадіївна – доктор економічних наук.

Скидан Олег Васильович – доктор економічних наук, професор.

Шмиголь Надія Миколаївна – доктор економічних наук, професор.

Ліна Пілелієне – Ph.D., професор економіки.

Натія Гоголаурі – доктор економічних наук, професор.

Анджей Паулік – доктор економіки хабілітований, професор.

Катерина Нацвлішвілі – доктор економічних наук, професор.

Електронна сторінка видання – www.market-infr.od.ua

Видання входить до «Переліку електронних фахових видань, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» на підставі Наказу МОН України від 7 жовтня 2016 року № 1222

Рекомендовано до поширення через мережу Internet
Вченою радою Причорноморського науково-дослідного інституту
економіки та інновацій (протокол № 3 от 26.03.2018 року)

РОЛЬ ЗВІТУ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

THE ROLE OF PROFIT AND LOSS STATEMENT FOR THE INFORMATION SUPPORT OF THE FINANCIAL ANALYSIS OF THE ENTERPRISE

У статті розглянуто етапи визначення чистого фінансового результату підприємства, їх інформаційну наповненість, методику аналізу Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід). Обґрунтовано пропозиції, які підвищать інформаційне забезпечення Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) під час аналізу фінансового стану підприємства. Проаналізовано формування фінансових результатів та прибутковості капіталу.

Ключові слова: прибуток, збиток, Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід), інформаційне забезпечення, фінансовий стан.

В статье рассмотрены этапы определения чистого финансового результата предприятия, их информационное наполнение, методика анализа Отчета о финансовых результатах (Отчета о совокупном доходе). Обоснованы предложения, которые повысят информационное обеспечение

Отчета о финансовых результатах при анализе финансового состояния предприятия. Проанализировано формирование финансовых результатов и прибыльность капитала.

Ключевые слова: прибыль, убыток, Отчет о финансовых результатах (Отчет о совокупном доходе), информационное обеспечение, финансовое состояние.

The article examines stages for determining the net financial result of the enterprise, their information content, and methodology for analysing the Profit and Loss Statement (Gross Income Statement). The guidelines that will enhance information support of the Profit and Loss Statement (Gross Income Statement) when analysing the financial condition of the enterprise are substantiated. Formation of financial results and capital profitability is analysed.

Key words: profit, loss, Profit and Loss Statement (Gross Income Statement), information support, financial condition.

УДК 657.62

Томчук О.Ф.

к.е.н., доцент, доцент кафедри аналізу та статистики

Вінницький національний аграрний університет

Томчук В.В.

к.е.н., помічник аудитора

ТОВ «Файненс Лоу Аудіт Груп»

Постановка проблеми. Висока конкуренція вимагає від підприємств швидко реагувати на становище ринку, враховувати інтереси споживачів і забезпечувати високу конкурентоспроможність своєї продукції. Особливого значення набуває своєчасна та об'єктивна оцінка фінансового стану підприємства, яка, з одного боку, є результатом діяльності підприємства, а з іншого – виявляє передумови його розвитку. Ефективне функціонування системи аналізу фінансового стану стає можливим лише за наявності певного інформаційного забезпечення. Велике значення має проведення аналізу та прогнозування фінансових результатів діяльності, що необхідне для економічних партнерів, які співпрацюють із даним суб'єктом господарювання. Звичайно, підвищення якості аналізу фінансових результатів підприємства є важливим завданням діяльності кожного підприємства та беззаперечною умовою успішності її внутрішніх і зовнішніх взаємодій. Найбільш достовірна інформація втрачає своє значення, якщо вона надана користувачам несвоєчасно.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питання ролі звіту про фінансові результати в інформаційному забезпеченні фінансового стану підприємства розкривають такі видатні вітчизняні вчені, як: О.Я. Базилінська, Є.Є. Іонін, Л.М. Кіндрацька, В.О. Мец, Є.В. Мних, В.К. Савчук, Ю.С. Цал-Цалко, М.Г. Чумаченко та ін. Інформаційне забезпечення аналізу фінансового стану досліджується у роботах науковців країн пострадянського простору, зокрема таких, як В.В. Ковальов Г. В. Савицька, А.Д. Шеремет. У досліджен-

нях науковців опубліковано цілу низку методичних рекомендацій щодо проведення аналітичного дослідження фінансового стану підприємства, які успішно можуть бути використані під час оцінки показників звітності, зокрема Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід). Незважаючи на істотний внесок у розвиток і вдосконалення аналізу інформаційного забезпечення фінансового стану підприємства, теоретичні праці аналітиків потребують подальшого вдосконалення.

Постановка завдання. Мета статті – обґрунтувати значення інформації про доходи, витрати, прибутки і збитки від діяльності підприємства за звітний період і визначити її вплив на фінансовий стан підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інформація, наведена у Звіті про фінансові результати (Звіті про сукупний дохід), з одного боку, надає можливість оцінити ділову активність та фінансову привабливість підприємства, а з іншого – дає змогу розрахувати показники, що використовуються під час прогнозування майбутньої діяльності суб'єкта господарювання. Він є складовою частиною квартальної та річної фінансової звітності підприємств.

Відповідно до НП(С)БО 1, у Звіті про фінансові результати розкривається інформація про доходи, витрати, прибутки і збитки, інший сукупний дохід та сукупний дохід підприємства за звітний період [1].

Загальні вимоги до розкриття статей Звіту про фінансові результати визначено Методичними рекомендаціями щодо заповнення форм фінансової звітності [2]. Порядок визнання доходів і витрат

та їх відображення у Звіті про фінансові результати відображено на рис. 1.

Відповідно до п. 4 р. І НП(С)БО 1, кількість статей Звіту профінансові результати не регламентована. Підприємства можуть не

наводити статті, за якими відсутня інформація до розкриття завинятком тих випадків, коли така інформація була в попередньому звітному періоді [1].

С.О. Михайловина зазначає, що згідно з Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку № 1, чинна форма Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) складається з чотирьох розділів [3].

І розділ Звіту «Фінансові результати» призначений для відображення інформації про доходи і витрати від операційної, фінансової, інвестиційної діяльності та про фінансовий результат діяльності – чистий прибуток (збиток).

Порядок визначення чистого фінансового результату прибуток (збиток) можна розділити на чотири етапи. На першому етапі визначається валовий прибуток (збиток) як різниця між чистим доходом від реалізації і собівартістю реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) з урахуванням сум, наведених у додаткових статтях Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід). На другому етапі визначається фінансовий результат від операційної діяльності як алгебраїчна сума валового прибутку (збитку), іншого операційного доходу, адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат з ура-

хуванням сум, наведених у додаткових статтях Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід). На третьому етапі визначається фінансовий результат до оподаткування як алгебраїчна сума прибутку (збитку) від операційної діяльності, фінансових та інших доходів, фінансових та інших витрат з урахуванням сум, наведених у додаткових статтях Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід). На четвертому етапі визначається чистий фінансовий результат як алгебраїчна сума фінансового результату до оподаткування, податку на прибуток та прибутку (збитку) від припиненої діяльності після оподаткування (Звіту про сукупний дохід). Схему визначення чистого фінансового результату (прибутку, збитку) розглянемо на рис. 2 [3].

Для проведення аналізу фінансових результатів у сільськогосподарських підприємствах використовують такі методи аналізу звітності: горизонтальний, вертикальний, трендовий, коефіцієнтний і факторний. Більшість науковців, аналізуючи фінансово-господарську діяльність, звертає увагу на горизонтальний, вертикальний та коефіцієнтний фінансовий аналіз (84,6%). Найменш використовуваними прийомами у фінансовому аналізі є економіко-математичні й функціонально-вартісні прийоми (7,7%) [4]. Вихідні дані заносяться в аналітичні таблиці.

Крім традиційних математично-статистичних методів дослідження фінансових результатів, учені виокремлюють економічні методи, методи економічної кібернетики й оптимального програ-

Рис. 1. Мета складання та елементи Звіту про фінансові результати

мування, методи дослідження операцій і теорії прийняття рішень. Для глибокої оцінки фінансових результатів та точнішого обґрунтування рекомендацій для поліпшення роботи підприємства також використовують CVP-аналіз і концепцію фінансового важеля [5].

Аналіз динаміки звіту про фінансові результати передбачає зіставлення змін

в часі кожної статті доходів, витрат і прибутків. Аналізуючи виручку від реалізації продукції і чистий дохід, необхідно звернути увагу на динаміку зміни цих статей Звіту про фінансові результати. Зростання виручки і, відповідно, чистого доходу свідчить про зростання масштабів діяльності сільськогосподарського підприємства, розширення сфер діяльності, зміцнення позицій на ринку. Але необхідно дослідити, за рахунок чого відбулося зростання доходів – за рахунок зростання обсягів виробництва чи за рахунок зростання цін під впливом інфляційних процесів. Вплив останнього фактору не можна вважати позитивним. Також важливим є співставлення темпів зростання чистого доходу (ЧД) із темпами зростання валюти балансу (ВБ). Нормальним вважається дотримання такої нерівності:

$$T_{\text{пр}_{\text{чд}}} > T_{\text{пр}_{\text{вб}}}, \quad (1)$$

де $T_{\text{пр}_{\text{чд}}}$ – темп приросту чистого доходу;

$T_{\text{пр}_{\text{вб}}}$ – темп приросту активів підприємства.

Протягом досліджуваного періоду Ялтушківська ДСС ІБК і ЦБ НААН мала наступне співвідношення:

- 2014 р. – 393,9 > 92,8;
- 2015 р. – 126,3 > 105,6;
- 2016 р. – 138,1 > 112,5.

Дотримання цієї нерівності вказує на те, що ресурси дослідної станції, задіяні в основній діяльності, за період дослідження використовуються ефективно.

Крім того, у ході аналізу динаміки доходів і витрат необхідно зіставити темпи приросту чистого доходу і темпи приросту собівартості реалізованої продукції, тобто перевірити умову оптимізації валового прибутку:

$$T_{\text{пр}_{\text{чд}}} > T_{\text{пр}_{\text{св}}}, \quad (2)$$

де $T_{\text{пр}_{\text{св}}}$ – темп приросту собівартості.

У Ялтушківській ДСС ІБК і ЦБ НААН за 2014–2016 рр. спостерігалось таке співвідношення:

- 2014 р. – 393,9 > 327,8;
- 2015 р. – 126,3 < 149,4;
- 2016 р. – 138,1 > 126,7.

Дане співвідношення темпів приросту призводить до зниження питомої ваги повної собівартості в чистому доході підприємства і, відповідно, до підвищення ефективності поточної діяльності підприємства. У разі невиконання умов оптимізації валового прибутку необхідно виявити причини

цього невиконання. Зокрема, ми бачимо, що чистий дохід зростає швидшими темпами у 2014 та 2016 рр., аніж собівартість, що є позитивним явищем, оскільки збільшує чутливість валового прибутку до зміни виручки від реалізації і, крім того, збільшує сам валовий прибуток.

Валовий прибуток сільськогосподарського підприємства характеризує ефективність діяльності виробничих підрозділів. Зростання валового прибутку свідчить про підвищення ефективності виробництва – ефективності операційної діяльності [6]. Аналізуючи інші статті операційних доходів і витрат, необхідно порівняти між собою їх питому вагу, а також оцінити темпи зростання витратних статей порівняно з дохідними. Так, наприклад, якщо протягом тривалого періоду буде спостерігатися швидке зростання постійних операційних витрат порівняно зі зростанням валового прибутку та інших операційних доходів, операційний прибуток підприємства буде зменшуватися і може перетворитися на збиток, що є дуже негативним явищем. Окрім того, зростання частки умовно-постійних витрат підприємства, до яких відносять адміністративні витрати, витрати на збут та інші операційні витрати, призводить до необхідності збільшення обсягу реалізації або ціни для забезпечення точки беззбитковості.

Варто відзначити, що операційний прибуток – це один із ключових результативних показників діяльності підприємства. Операційний прибуток є відображенням ефективності основної діяльності підприємства і показує, наскільки успішним є основна діяльність підприємства без урахування інших факторів. Якщо підприємство отримує операційний прибуток, це свідчить про успішність його основної діяльності і про наявність можливостей для погашення відсотків за кредитами, фінансування інших видів діяльності, що не належить до операційної.

Важливим моментом аналізу динаміки Звіту про фінансові результати є аналіз доходів і витрат неопераційної діяльності. Так, наявність фінансових доходів, доходів від участі в капіталі, інших доходів на підприємстві, а також позитивна їх динаміка свідчать про високий ступінь диверсифікації діяльності підприємства на ринку, що забезпечує додаткові джерела доходів і є своєрідним захистом від операційних збитків.

Вважаємо, що для посилення рівня інформативності Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) необхідно включити до першого розділу звіту статті, які відображали б окремо фінансовий результат (прибуток, збиток) від фінансової та інвестиційної діяльності. Це полегшить роботу бухгалтерів та аналітиків та зробить інформацію, яка в них розкрита, більш доступною та зрозумілою для користувачів.

Аналізуючи останній рядок Звіту про фінансові результати – чистий прибуток (збиток), необхідно з'ясувати причини його позитивних чи негативних змін. Причини або фактори, що вплинули на прибуток, розкриває детальний аналіз статей доходів і витрат. Під час дослідження позитивної динаміки прибутку аналіз причин його збільшення дасть змогу спрямувати зусилля на подальше зростання позитивних результатів діяльності підприємства. Особливо важливим є аналіз причин зниження чистого прибутку та перетворення його на збиток протягом періоду, що досліджується. Виявлення причин збитковості підприємства дасть змогу вжити заходів щодо ліквідації причин збитків, якщо вони викликані внутрішніми факторами, або шукати альтернативні варіанти отримання доходів, якщо збитковість підприємства викликана зовнішніми факторами впливу.

Формування, динаміку та зміну фінансових результатів проаналізуємо в табл. 1.

Дані табл. 1 свідчать, що Ялтушківська ДСС ІБК і ЦБ НААН динамічно

розвивається. Фінансові результати її діяльності у звітному періоді значно кращі, ніж у попередніх. Кращою за результативністю є операційна діяльність дослідної станції, але темпи росту безпосередньо витрат на виробництво реалізованої продукції (84,7%, або 7 884 тис. грн.), значно вищі, ніж темпи росту прибутку до оподаткування (47,1%, або 513 тис. грн.).

Загальний фінансовий результат основної діяльності ДСС, а також операцій, що її забезпечують або виникають унаслідок її проведення, чистий прибуток також зріс на 54,7%, або на 567 тис. грн.

Відомості про розподіл чистого прибутку, зокрема про його реінвестування, що спричиняє збільшення власного капіталу, можна отримати зі звіту про рух грошових коштів та звіту про власний капітал [6]. Таким чином, у звіті про фінансові результати розкриваються причини одержання певної величини чистого прибутку, який указує на зміни в розділі I пасиву балансу. Структура першого розділу Звіту про фінансові результати надає нам інформацію про доходи і витрати з точки зору власника підприємства: розглядає прибуток здебільшого як джерело розподілу власникам (нарахування і сплати дивідендів тощо); всі витрати, пов'язані з отриманням доходу звітного періоду, у т. ч. податок на прибуток, вважає витратами звітного періоду.

II розділ Звіту «Сукупний дохід» призначений для відображення інформації про доходи і витрати, отримані в результаті переоцінювання необоротних активів, фінансових інструментів та монетарних статей балансу. Відповідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», інший сукупний дохід – це доходи та витрати, не включені до фінансових результатів підприємства [1].

Зміст поняття «сукупний дохід», згідно з Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1, – це зміни у власному капіталі про-

Таблиця 1

Аналіз формування, динаміки та змін фінансових результатів, тис. грн.

№ з/п	Показники	2014 р.	2015 р.	2016 р.	Відхилення, (+,-)
1	Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	11759	14856	20523	8764
2	Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	9309	13903	17193	7884
3	Валовий прибуток	2450	953	3330	880
4	Інші операційні доходи	5	975	283	278
5	Адміністративні витрати	723	612	541	- 182
6	Витрати на збут	-	-	-	-
7	Інші операційні витрати	642	658	1469	827
8	Фінансові результати від операційної діяльності: - прибуток - збиток	1090	658	1603	513
9	Інші доходи	-	-	-	-
10	Інші витрати	-	-	-	-
11	Фінансовий результат до оподаткування: - прибуток - збиток	1090	658	1603	513
12	Витрати (дохід) з податку на прибуток	- 54	- 37	-	54
13	Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	-	-	-	-
13	Чистий прибуток	1036	621	1603	567

Джерело: сформовано на основі даних фінансової звітності Ялтушківської ДСС ІБК і ЦБ НААН с. Черешневе Барського району Вінницької області за 2014–2016 рр.

тягом звітнього періоду внаслідок господарських операцій та інших подій (за винятком змін капіталу за рахунок операцій із власниками) [1]. Тоді виходячи з визначення не всі операції, пов'язані зі зміною в елементах власного капіталу, формують сукупний дохід.

Розділ III Звіту про фінансові результати дає змогу провести необхідний аналіз структури витрат на виробництво, управління, збут та інших операційних витрат за економічними елементами та використовується для складання звіту про рух грошових коштів (під час коригування суми нерозподіленого прибутку на негрошові статті, зокрема на суму амортизації) (рис. 3), тобто даний розділ є дзеркалом операційних витрат підприємства за елементами.

Для більш ретельного аналізу якості отриманого прибутку пропонуємо розглянути елементи операційних витрат наводити в розрізі класифікації витрат за функціями.

Розділ IV «Розрахунок показників прибутковості акцій» стосується лише

акціонерних товариств, прості або потенційні акції яких відкрито продаються

і купуються на фондових біржах, у тому числі таких товариств, які знаходяться у процесі випуску зазначених акцій [6]. Метою цього розділу звіту є розрахунок розміру дивідендів на одну просту акцію. Для розуміння змісту цього розділу та методики його складання необхідно знати визначення таких термінів:

- середньорічна кількість простих акцій – це середньозважена кількість простих акцій, які перебували в обігу протягом звітнього періоду;
- скоригована середньорічна кількість простих акцій – це середньорічна кількість простих акцій в обігу, скоригована на кількість потенційно простих акцій;
- фінансовий інструмент – це контракт, який одночасно приводить до виникнення (збільшення)

фінансового активу в одному підприємстві і фінансового зобов'язання або інструмента власного капіталу в іншому;

- потенційні прості акції – це фінансовий інструмент або інший контракт, за яким у майбутньому його власнику надається право на прості акції. До них відносять облігації, які можна конвертувати у звичайні акції; привілейовані акції, які можуть бути конвертовані в прості акції; варіанти на акції; опціони на акції тощо.

Прибуток на акцію використовується для оцінки минулих результатів операційної діяльності підприємства для формування висновку щодо його потенціалу і прийняття рішень про інвестиції. Інвесторів цікавить ефективність використання підприємством ресурсів, наданих власниками простих акцій.

Тому дуже важливим є застосування всіма підприємствами однакової методики розрахунку цього показника і послідовне дотримання її під час подання фінансових звітів за кілька звітних періодів. Згідно з НП(С)БО 1 [1], фінансові аналітики та інвестори, як правило, користуються двома показниками прибутку на акцію:

- чистий прибуток, що припадає на одну просту акцію обчислюється діленням чистого прибутку (збитку) періоду, які належать власникам простих акцій, на середньозважену кількість простих акцій, які перебували в обігу протягом цього періоду;
- скоригований чистий прибуток, що припадає на одну просту акцію, який передбачає врахування під час його обчислення показника таких фінансових інструментів, як потенційні прості акції.

За допомогою показників Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) проводиться оцінка ділової активності та рентабельності підприємства або ступінь ризику недосягнення очікуваних результатів діяльності.

Центральне місце в аналітичному процесі посідають аналіз та оцінка рівня прибутковості господарювання підприємства. Аналіз показників

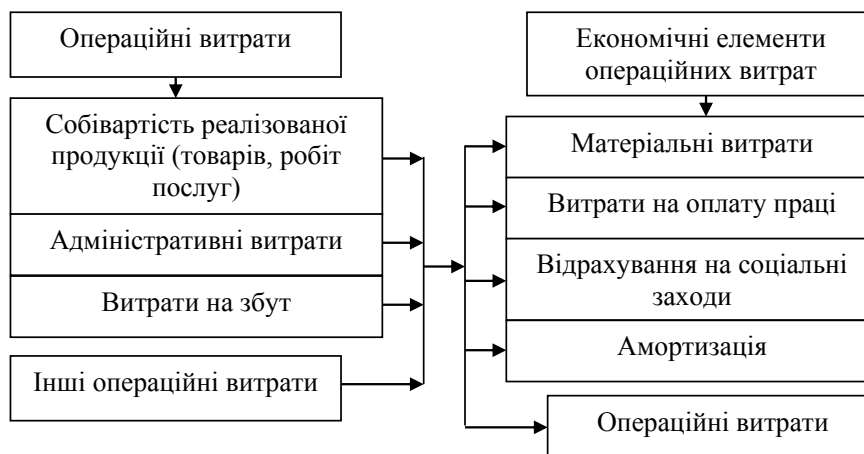

Рис. 3. Взаємозв'язок класифікації операційних витрат за функціями та економічними елементами

Аналіз прибутковості капіталу

№ п/п	Показники	2014 р.	2015 р.	2016 р.	Відхилення, (+, -)
1	2	3	4	5	6
1.	Чистий фінансовий результат, тис. грн.	1036	621	1603	567
2.	Середня сума загального капіталу, тис. грн.	11882,5	11760,5	12842	959,5
3.	Середня сума оборотного капіталу, тис. грн.	4575	4491	10381	5806
4.	Середня сума власного капіталу, тис. грн.	8757	9585,5	10697,5	1940,5
5.	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	11759	14856	20523	8764
6.	Прибутковість загального капіталу, %	8,7	5,3	12,5	3,8
7.	Прибутковість оборотного капіталу, %	22,6	13,8	15,4	- 7,2
8.	Прибутковість власного капіталу, %	11,8	6,5	14,9	3,1
9.	Прибутковість реалізації, %	8,8	4,2	7,8	- 1

Джерело: сформовано на основі даних фінансової звітності Ялтушківської ДСС ІБК і ЦБ НААН с. Черешневе Барського району Вінницької області за 2014–2016 рр.

рентабельності є важливим для оцінки потенційних можливостей підприємства щодо формування прибутку та оцінки фінансового стану (табл. 2).

Дані таблиці свідчать, що у звітному періоді рентабельність загального і власного капіталу підвищилася. Зумовлено це значним зростанням загального прибутку і незначною зміною засобів підприємства та джерел їх покриття. Нерівномірне співвідношення зростання прибутку і середньої вартості оборотного капіталу і виручки від реалізації засвідчує про зниження рентабельності на кінець 2016 р. на 7,2% та 1% відповідно.

М.Б. Кулинич та Н.І. Коваль вважають, що показники прибутку, які впливають на оцінку фінансового стану підприємства, мають бути такими, щоб усі ті, хто пов'язаний із підприємством економічними відносинами, могли одержати відповідь на запитання, наскільки надійне підприємство як партнер у фінансовому відношенні, а отже, прийняти рішення про економічну доцільність установаження таких відносин із підприємством. У кожного з партнерів підприємства – акціонерів, банків, податкових адміністрацій – свій критерій економічної доцільності на власний вибір виходячи зі своїх інтересів [7].

Нині в Україні в умовах кризи спостерігається тенденція до значного зниження рівня рентабельності виробництва, що означає збитковість багатьох господарств, тому коли підприємство досягає точки нульового прибутку (точки беззбиткової), йому слід переглянути свою стратегію в напрямі появи можливості отримання прибутку і досягнення рентабельності підприємства. Важливим фактором, який має вплив на рентабельність роботи підприємства, є рівень реалізаційних цін. Недосконале ціноутворення перешкоджає утворенню прибутку та зростанню рентабельності. В Україні ціноутворення слабо узгоджується з динамікою виробництва і реалізації продукції, попиту та пропозиції, тому, порівнюючи показники рентабельності різних видів продукції, не можна

говорити, що одна з них є ефективнішою, ніж інша. Отже, потрібно, щоб ціни на продукцію підприємства максимально відображали суспільно необхідний рівень витрат.

Таким чином, за даними Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) можна отримати оцінку діяльності суб'єкта господарювання, визначити його економічний потенціал та оцінити перспективи розвитку. Шляхом порівняння зміни валюти балансу зі змінами фінансових результатів діяльності підприємства можна здійснити загальну оцінку динаміки фінансового стану підприємства.

Висновки з проведеного дослідження. Отже, Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) – це бухгалтерський документ, що містить інформацію про діяльність підприємства за певний період, зокрема про його рентабельність, що необхідно для оцінки потенційних змін у складі економічних ресурсів та прогнозування здатності сільськогосподарського підприємства генерувати грошові потоки від тієї ресурсної бази, що є в наявності. Крім того, цей звіт надає інформацію про ефективність, з якою підприємство може використовувати додаткові ресурси. І лише комплексний розгляд вищезазначених розділів Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) уможливить отримання найбільш повного уявлення про поточний фінансовий стан і подальші можливості сільськогосподарських підприємств.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. URL: <http://buhgalter911.com/Res/NPSBO/NPSBO1.aspx>. Назва з екрану.
2. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності: наказ Міністерства фінансів України № 433 від 28.03.2013. URL: <http://www.minfin.gov.ua>. Назва з екрану.

3. Михайловина С.О. Особливості складання звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід) у сільськогосподарських підприємствах. URL: <http://lib.udau.edu.ua/bitstream/123456789/757/1/2015.pdf>. Назва з екрану.

4. Остап'юк Н.А. Методика оцінки фінансового стану підприємства в умовах інфляції. Вісник ЖДТУ. 2011. № 1 (55). С. 127–129.

5. Яріш П.М., Касьянова Ю.В. Методи проведення аналізу фінансових результатів діяльності організацій. Управління розвитком. 2013. № 4 (144). С. 159–162.

6. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / М.Р. Лучко, С.М. Жукевич, А.І. Фаріон. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 304 с.

7. Кулинич М.Б., Коваль Н.І. Удосконалення методики складання та аналізу фінансової звітності підприємств. Економіка і суспільство. 2016. № 6. С. 367–372.

REFERENCES:

1. Natsionalne Polozhennia (Standart) bukhhalterskoho obliku 1 "Zahalni vymohy do finansovoi zvitnosti" (07.02.2013) № 73 [Electronic resource]. Mode of access : <http://bukhgalter911.com/Res/NPSBO/NPSBO1.aspx> [in Ukrainian].

2. Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy "Metodychni rekomendatsii shchodo zapovnennia form finansovoi

zvitnosti" (28.03.2013) № 433 [Electronic resource]. Mode of access : <http://www.minfin.gov.ua> [in Ukrainian].

3. Mykhailovyna S.O. (2015) Osoblyvosti skladannia zvitnu pro finansovi rezultaty (zvitnu pro sukupnyi dokhid) u silskohospodarskykh pidpriemstvakh [Features of drawing up of the report on financial results (statement of comprehensive income) in the agricultural enterprises] (electronic journal). Available at : <http://lib.udau.edu.ua/bitstream/123456789/757/1/2015.pdf>.

4. Ostap'yuk N. A. (2011) Metodyka otsinky finansovoho stanu pidpriemstva v umovakh inflitsii [The methodology for assessing the financial condition of the enterprise in terms of inflation]. Visnyk ZhDTU, no. 1 (55), pp. 127 – 129.

5. Yarish P. M., V. Kasianova (2013) Metody provedennia analizu finansovykh rezultativ diialnosti orhanizatsii [Methods of analysis of the financial results activities of organizations]. Upravlinnia rozvytkom. no. 4 (144), pp. 159–162.

6. Luchko M. R., Zhukevych S. M., Farion A. I. (2016) Finansovyi analiz. [Financial analysis]. Ternopil., TNEU, pp. 304 (in Ukrainian).

7. Kulynych M.B., Koval N.I. (2016) Udoskonalennia metodyky skladannia ta analizu finansovoi zvitnosti pidpriemstv [Improvement of the methodology and the analysis of financial statements of entities], Ekonomika i suspilstvo, no. 6, pp. 367-372.

Tomchuk O.F.

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at Department of Analysis and Statistics
Vinnytsia National Agrarian University

Tomchuk V.V.

Candidate of Economic Sciences, Assistant Auditor
Finance Low Audit Group Ltd.

THE ROLE OF PROFIT AND LOSS STATEMENT FOR THE INFORMATION SUPPORT OF THE FINANCIAL ANALYSIS OF THE ENTERPRISE

The high competition requires from enterprises to respond quickly to the market situation, take into account the interests of consumers, and ensure the high competitiveness of their products.

The information provided in the Profit and Loss Statement (Gross Income Statement), on the one hand, provides an opportunity to assess business activity and financial attractiveness of the enterprise and, on the other hand, allows calculating the indicators used in forecasting future activities of a business entity.

In accordance with the National Accounting Standard No. 1, the current form of the Profit and Loss Statements (Gross Income Statement) consists of four sections.

Section I of the Profit and Loss Statement is intended to provide information on the revenues and expenses from the operating, financial, and investment activities and the financial result of activities – net profit (loss).

The procedure for determining the net profit (loss) can be divided into 4 stages. On the first stage, gross profit (loss) is defined as the difference between the net value from sales and the cost price of the sold products (goods, work, services) taking into account the amounts stated in the additional articles of the Profit and Loss Statement. On the second stage, the financial result of operating activities is determined as the algebraic sum of gross profit (loss), other operating income, administrative expenses, expenses on sales, and other operating expenses taking into account the amounts specified in the additional articles of the Profit and Loss Statement (Gross Income Statement). On the third stage, the financial result before taxation is determined as the algebraic amount of profit (loss) from operating activities, financial and other income, financial and other expenses taking into account the amounts stated in the additional articles of the Profit and Loss Statement (Gross Income Statement). On the fourth stage, the net financial result is defined as the algebraic amount of the financial result before taxation, income tax and tax on the profit (loss) from the discontinued operations after taxation (Gross Income Statement).

Analysis of financial results of the agricultural enterprises requires the application of such methods of accounting analysis as horizontal, vertical, trend, coefficient, and factor.

Analysis of the dynamics of the Profit and Loss Statement involves comparison of changes in each income, expenses, and profits item.

When analysing the last line of the Profit and Loss Statement, i.e. net profit (loss), it is necessary to find out the reasons for its positive or negative changes.

Section 2 of the Gross Income Statement is intended to present information on the income and expenses resulting from the revaluation of non-current assets, financial instruments, and monetary items on the balance sheet.

Section III of the Profit and Loss Statement enables to carry out appropriate analysis of the structure of expenses for production, management, sales, and other operating expenses by the economic elements and it is used to make the statement of cash flows (when adjusting the amount of retained profit for non-cash items, in particular, the amount of depreciation).

Section IV "Calculation of Profitability Indicators" refers only to joint-stock companies, ordinary or potential shares of which are openly traded and purchased on the stock exchanges, including such partnerships that are in the process of issuing these shares. The purpose of this section of the statement is to calculate the amount of dividends for one ordinary share.

Therefore, according to the data of the Profit and Loss Statement (Gross Income Statement), it is possible to evaluate business entity's performance, determine its economic potential, and assess the prospects of development. General assessment of the dynamics of the financial condition of the enterprise can be performed through the comparison of changes in the balance currency and changes in the financial results of the enterprise.

Стеценко Т.В., Яременко В.Г., Баташова А.В. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ СУБВЕНЦІЙ В УКРАЇНІ.....	405
Сукрушева Г.О., Горопашна Л.Г. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	413
Ткаченко О.І. СУЧАСНА БАНКІВСЬКА СИСТЕМА УКРАЇНИ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ОЧІКУВАННЯ.....	417
Шевченко Н.В. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА ЯК ОБ'ЄКТ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ.....	424

РОЗДІЛ 9. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ

Глазко Н.Д. ОРГАНІЗАЦІЯ АНАЛІТИЧНОЇ РОБОТИ ЯК ГАРАНТ ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	429
Голуб Н.О. НЕМАТЕРІАЛЬНІ АКТИВИ: ЗНАЧЕННЯ ТА ОБЛІК.....	437
Карпенко Є.А., Шийка Г.І. ОБЛІК ДОХОДІВ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ЗА МІЖНАРОДНИМИ ТА НАЦІОНАЛЬНИМИ СТАНДАРТАМИ.....	441
Маначинська Ю.А. 5D-ПАРАДИГМА АКТУАРНОГО ОБЛІКУ ТА ПІДГОТОВКА БУХГАЛТЕРІВ НОВОГО ПОКОЛІННЯ.....	447
Томчук О.Ф., Машевська А.А. КОНТРОЛЬ ТА УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ НА ОПЛАТУ ПРАЦІ	457
Томчук О.Ф., Томчук В.В. РОЛЬ ЗВІТУ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА.....	462

РОЗДІЛ 10. МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ, МОДЕЛІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕКОНОМІЦІ

Истомин Л.Ф. ИМИТАЦИОННОЕ МОДЕЛИРОВАНИЕ РАЗВИТИЯ РЕГИОНАЛЬНЫХ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИХ СИСТЕМ.....	471
Стадник Ю.А., Воляннюк Х.І. ЗАСТОСУВАННЯ ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНИХ МЕТОДІВ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЯ БАНКУ.....	478